

УДК 629.331: 662.769.2

Іщенко Богдан Миколайович

магістрант спеціальності 015 «Професійна освіта. Транспорт»,

Крива Євген Михайлович

магістрант спеціальності 015 «Професійна освіта. Транспорт»,

Фірсов Олексій Ігоревич

магістрант спеціальності 015 «Професійна освіта. Транспорт»,

Колесніков Валерій Олександрович

к.т.н., доцент кафедри технологій виробництва та професійної освіти,

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,

м. Старобільськ

e-mail: kolesnikov197612@gmail.com

http://orcid.org/0000-0003-2010-3368

ПРИКЛАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ВОДНЕВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Зараз в більшості розвинутих країн відбувається перехід до нових видів екологічного палива, до яких відносять і водень. Поступово формується так зване «водневе суспільство». В роботі, продовжені напрацювання, що пов'язані з дослідженням застосування водню, як альтернативного виду палива (в т. ч. на транспорті), а також впливу водню на різні властивості матеріалів.

В роботі [1] повідомляється, що більше третини електрики у світі надходить з поновлюваних джерел і це новий рекордний показник. За даними аналітиків, 72% всіх введених в експлуатацію у 2019 році джерел енергії були поновлюваними. Велика частина цього зростання припала на Азію – 54% приросту потужності відновлюваних джерел енергії. При цьому в Європі та Сполучених Штатах Америки за цей період закрилося більше електростанцій, які працюють на викопному паливі, ніж відкрилося. Враховуючи вартість зберігання і транспортної інфраструктури, вартість відновлюваного водню з доставляння у Китай, Індію і Західну Європу може впасти приблизно до 2 доларів за кг (\$15/млн БТЕ) у 2030 році та \$1 за кг (\$7,4/млн БТЕ) у 2050 році.

Bloomberg NEF зазначає, що падіння цін дозволить «зеленому» водню забезпечувати до 2050 року 24 відсотки світових потреб в енергії й скоротити глобальні викиди від викопного палива у промисловості на третину. «Необхідна велика політична підтримка та 150 мільярдів \$ субсидій до 2030 року, щоб стимулювати розширення ринку, — зазначають аналітики Bloomberg NEF. — Розширити застосування водню також допоможе введення «вуглецевого податку», а також колосальне будівництво об'єктів відновлюваної енергетики». На додачу, для забезпечення зеленим воднем 24% глобальних потреб в електроенергії необхідно щороку виробляти 60000 ТВт*год. сонячно-вітрової електроенергії (без ГЕС). При цьому 31320 ТВт*год. електроенергії буде направлятися безпосередньо на живлення електролізерів. Сьогодні вироблення ВДЕ становить 3000 ТВт*год., а все виробництво електрики на Землі не перевищує 30000 ТВт*год..

Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляйен, зробила заяву, що до 2050 року в Європі хочуть зробити carbon free economy. Три головні сфери використання водневих технологій – опалення, електрична енергія та транспорт. Не тільки колісний, а ще залізничний, морський та авіація. Зараз проводяться дослідження по концепції дорожньої карти, розробляється Українська воднева стратегія і національний план дій у відновлюваній енергетиці 2020 – 2030. Президент Національної академії наук підписав указ про створення науково-технічного міжнародного центру по накопиченню обміну поновлюваними водневими технологіями [2]. В 1959 році, Френсіс Т. Бекон з Кембриджа додав у водневий паливний елемент іонообмінну мембрану для полегшення транспорту гідроксид-іонів. Винаходом Бекона відразу зацікавився уряд США і NASA, оновлений паливний елемент став використовуватися на космічних апаратах «Аполлон» в якості головного джерела енергії під час їх польотів. Зараз водневі паливні елементи забезпечують енергією і портативні пауер-банки, і міські автобуси з автомобілями, і залізничний транспорт. Водневі паливні елементи несподівано виявилися відмінним рішенням для квадрокоптера – при аналогічній з акумулятором масі запас водню забезпечує до п'яти разів більший час польоту. При цьому мороз ніяк не впливає на ефективність [3].

Зараз найбільш відомий реалізований проєкт це створення автомобілів на водні найбільш відомими автомобільними корпораціями: BMW, Toyota, Hyundai та ін. Toyota Mirai – це гібридний автомобіль з водневими паливними елементами від японської корпорації. Його випустили ще у 2013 році. У США і Європі продажі стартували у 2015 році. У 2020 році представили 2-е покоління цього автомобіля. Під днищем авто розташований акумулятор і два балони, в які закачується водень. Великі повітрязбірники подають повітря в паливні елементи й охолоджують їх. У них же подається водень. При з'єднанні водню з киснем виникає електричний струм.

З двома повними резервуарами водню можна проїхати 650 км. Для повної заправки знадобиться 3 хвилини. Максимальна швидкість 175 км/год. Розгін від 0 до 100 км/год можливий за 9 секунд. Автомобіль оснащений системою автоматичного відключення вихідного клапана резервуара з воднем, щоб водень не потрапив в механізми поза балона. Всі деталі, пов'язані з воднем, розташовані за межами кабіни, щоб виключити ризик загоряння в салоні. Крім того, для авто створили унікальний каркас, який розподіляє ударну силу навколо салону і паливних елементів, в разі аварії.

Coradia iLint – це перший у світі поїзд на водневих паливних елементах. Два таких поїзди курсують між містами Бремерфёрде, Куксхафен, Бремерхафен і Букстехуде в Німеччині, у федеральній землі Нижня Саксонія. У липні 2019 року вони пройшли більше 100 тис. км, через 10 місяців регулярного перевезення пасажирів, з вересня 2018 року. Максимальна швидкість Coradia iLint – 140 км на годину. Дальність поїздки на одній заправці – від 800 до 1000 кілометрів. На заправку йде близько 15 хвилин. У 2020 році в Лондоні, почнуть курсувати 34 автобуси H2.City Gold на водневих паливних елементах. Це

розробка португальської компанії CaetanoBus. Запасу водню вистачить на 400 км, а на заправку знадобиться близько 9 хвилин. Паливні елементи встановлені на даху. У березні 2018 року Toyota запустила в Японії виробництво автобусів на паливних елементах Sora. До початку Олімпійських та Паралімпійських ігор 2020 компанія розраховувала запустити понад 100 автобусів на водневому паливі в Токіо. В середині березня 2020 року в Нідерландах завершили випробування французької «водневої електрички» Alstom Coradia iLint, яка працює на водневому паливі. Ідея переведення транспорту на екологічно чистий – нова. З 2001 по 2006 рік в Європі діяла програма по випробуванню автобусів на водневих паливних елементах Clean Urban Transport for Europe (CUTE). У програмі брали участь Амстердам, Стокгольм, Барселона, Гамбург, Лондон, Мадрид, Порту, Люксембург, Штутгарт і Рейк'явік. Всі міста отримали по три автобуси Mercedes-Benz Citaro з силовою установкою на водневих паливних елементах. Пізніше до програми приєдналися китайський Пекін і австралійський Перт, запустивши також по три автобуси [4]. Новий план уряду Південної Кореї назвали «водневою економікою». До 2018 року в країні виробляли орієнтовно 2 тисячі електромобілів, в яких замість батареї використовується технологія перероблювання водню в електроенергію. Збільшення кількості водневих автомобілів в країні планується досягти шляхом розширення інфраструктури – збільшення відповідних заправок з 14 одиниць у 2018 році до 310 одиниць до 2022 року і 1200 одиниць до 2040 року [5].

Альтернативні джерела енергії – один з кращих способів зберегти навколишнє середовище, без забруднення продуктами згоряння бензину, дизпалива і навіть метану або пропану.

Список використаних джерел та літератури

- 1. Новый рекорд: мир** получает более трети всей электроэнергии из возобновляемых источников. Режим доступа: https://telegraf.com.ua/ekologiya/5426807-novyiy-rekord-mir-poluchaet-bolee-treti-vsey-elektroenergii-iz-vozobnovlyaemyih-istochnikov.html?fclid=IwAR1eQeOCVM29SGMQ5susSyyWtj9_7WJwbmaOdMNMJXCdKMfXIENOpfXX2ms.
- 2. Ткачук Я.** Четвертая индустриальная революция: Как водородные технологии изменят Украину. Электронный ресурс. Режим доступа: <https://kosatka.media/category/blog/news/chetvertaya-industrialnaya-evolyuciya-kak-vodorodnye-tehnologii-izmenyat-ukrainu>.
- 3.** Водородная энергетика: начало большого пути. Электронный ресурс. Режим доступа: <https://habr.com/ru/company/toshibarus/blog/428511>.
- 4.** Зачем в мире переходят на водородный транспорт и где он работает. URL: https://biz.censor.net.ua/resonance/3184189/zachem_v_mire_perehodyat_na_vodorodnyyi_transport_i_gde_on_rabotaet.
- 5.** У Південній Кореї відмовлять-ся від електрокарів та від будівництва нових АЕС. Режим доступа: https://elektrovesti.net/64198_u-pivdenniy-korei-vidmovlyatsya-vid-elektrokariv-ta-vid-budivnitstva-novikh-aes. (дата звернення: 12.04.2020).

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

СУЧАСНА НАУКА: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

Україна,
м. Старобільськ,
2020

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»

СУЧАСНА НАУКА: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(м. Старобільськ, 14–15 квітня 2020 року)

*м. Старобільськ
2020*

УДК 001(06)
С89

Програмний комітет:

С. В. Савченко, голова комітету, д.п.н., професор, член-кореспондент НАПН України, ректор ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна

Члени програмного комітету:

Л. В. Баль-Прилико, д.т.н., професор, академік НАН вищої освіти України, декан факультету харчових технологій та управління якістю продукції АПК Національного університету біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна

Т. О. Пушкарьова, д.п.н., професор, член-кореспондент НАПН України, начальник відділу проектної діяльності ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України, м. Київ, Україна

В. Т. Надикто, д.т.н., професор, проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного, член-кореспондент НААН України, заслужений діяч науки і техніки України, м. Мелітополь, Україна

Л. О. Базиль, д.п.н., доцент, учений секретар Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, м. Київ, Україна

О. І. Балицький, д.т.н., професор, провідний співробітник відділу міцності матеріалів і конструкцій у водневовмісних середовищах Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України, м. Львів, Україна

І. І. Цимбал, к.п.н., ректор Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, м. Северодонецьк, Україна

Я. Хмель, д.т.н., професор, завідувач кафедри технологічних процесів Морської академії у Щеціні, м. Щецін, Республіка Польща

Я. Еліаш, д.т.н., професор, завідувач кафедри експлуатації автомобілів Західнопоморського технологічного університету в Щеціні, м. Щецін, Республіка Польща

Організаційний комітет:

Л. Ц. Ваховський, голова комітету, д.п.н., професор, проректор з науково-педагогічної роботи ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна

В. Ф. Дрель, заступник голови комітету, к.б.н., доцент, директор навчально-наукового інституту торгівлі, обслуговуючих технологій та туризму ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна

Члени організаційного комітету:

О. Л. Караман, д.п.н., професор, директор навчально-наукового інституту педагогіки і психології ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна

С. В. Маслійов, д.с.-г.н., професор кафедри технологій виробництва і професійної освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна

В. В. Бурдун, к.п.н., доцент, завідувач кафедри технологій виробництва і професійної освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна

Д. П. Крамаренко, к.т.н., доцент кафедри технологій виробництва і професійної освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна

В. О. Колесніков, к.т.н., доцент кафедри технологій виробництва і професійної освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна

М. М. Морозова, к.п.н., доцент кафедри товарознавства, торговельного підприємництва та експертизи товарів ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна

Сучасна наука: стан, проблеми перспективи: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Старобільськ, 14-15 квітня 2020 року). – Старобільськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2020. – 222 с. – Текст укр., англ. мовою.

У матеріалах конференції розглядається наукове обґрунтування проблемних питань сучасної освіти та розвитку науки в умовах цивілізаційних змін та соціально-економічної трансформації; аспекти налагодження співпраці та обмін досвідом, науковими ідеями в галузях освіти, науки, харчових технологій, готельно-ресторанної справи, автомобільного транспорту та прикладного матеріалознавства, сучасних агротехнологій, торгівлі, торговельного підприємництва та експертизи товарів.

УДК 001(06)

Рекомендовано до друку Вченою радою ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» (протокол № 9, від 30 квітня 2020 р.) Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів, за виклад, зміст і достовірність яких відповідальні автори.

Погляди, відображені у публікаціях, не завжди можуть співпадати з офіційною позицією організаторів конференції.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» заборонено.

© ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»,
2020

Матвеева М. В.

ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ
З ОСОБОВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ 107

**ПРИКЛАДНЕ МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО
ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В АВТОМОБІЛЬНІЙ ГАЛУЗІ**

Балицький О. І., Іваськевич Л. М., Колесніков В. О., Ріпей І. В.

ДОСЛІДЖЕННЯ ЦИКЛІЧНОЇ ТРИЩИНІСТІЙКОСТІ СТАЛІ
38ХНЗМФА ПІСЛЯ НАВОДНЮВАННЯ 112

Беседа О. О.

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТЕХНІЧНОГО
ДІАГНОСТУВАННЯ ПАЛИВНОЇ АПАРАТУРИ ДИЗЕЛІВ 1 15

Завгородній Є. Є.

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАВ'ЯЗКІВ МІЖ ТЕХНІЧНИМИ
ПАРАМЕТРАМИ СУЧАСНИХ АВТОМОБІЛІВ ЯК
СКЛАДНИКІВ, ЩО ФОРМУЮТЬ СИСТЕМУ 121

Іценко Б. М., Крива Є. М., Фірсов О. І., Колесніков В. О.

ПРИКЛАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ВОДНЕВИХ ТЕХНОЛОГІЙ..... 125

Колесніков В. О.

КОНЦЕПЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
СТАЛЕЙ ТА СПЛАВІВ ДЛЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ З
ВИКОРИСТАННЯМ СКРИНІНГОВИХ АНАЛІЗІВ 128

Лященко С. О., Колієв М. В., Серов І. І., Колесніков В. О.

ЗАСТОСУВАННЯ В АВТОМОБІЛЕБУДУВАННІ ТА
ЕНЕРГОМАШИНОБУДУВАННІ МАТЕРІАЛІВ З
ПІДВИЩЕНОЮ КОРОЗІЙНОЮ СТІЙКІСТЮ 131

Ревякіна О. О.

ГЕОМЕТРО-КІНЕМАТИЧНІ КРИТЕРІЇ АРКОВИХ
ЗУБЧАСТИХ ПЕРЕДАЧ, ЩО МАЮТЬ ВИХІДНИЙ КОНТУР,
ОБКРЕСЛЕНИЙ ДОВІЛЬНОЮ КРИВОЮ 134

Хмель Я., Балицький О. І., Колесніков В. О.

КОНЦЕПЦІЯ ВРАХОВУВАННЯ МОРФОЛОГІЇ ПРОДУКТІВ
ЗНОШУВАННЯ ЯК ІНФОРМАЦІЙНИХ ЧИННИКІВ ЩОДО
КОРЕГУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО СТАНУ ВУЗЛІВ ТА
ОБЛАДНАННЯ ПІД ЧАС ЕКСПЛУАТАЦІЇ 137

Еліаш Я., Балицький О. І., Гаврилюк М. Р., Колесніков В. О.

ДЕЯКІ МАТЕРІАЛОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ТА МОРФОЛОГІЯ
ПРОДУКТІВ РІЗАННЯ ЯК ІНФОРМАЦІЙНІ ЧИННИКИ
ЩОДО КОРЕГУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ПІД
ЧАС МЕХАНІЧНОЇ ОБРОБКИ СПЛАВІВ В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ
ГАЛУЗІ 140

Наукове видання

**СУЧАСНА НАУКА: СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали
I Всеукраїнської НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(м. Старобільськ , 14–15 квітня 2020 року)

Відповідальні за випуск:

М. М. Морозова

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів, за
виклад, зміст і достовірність яких відповідальні автори.*

Здано до склад 24.04.2020 р. Підп. до друку 12.05.2020 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсет. Гарнітура Times New Roman.
Друк цифровий. Ум. друк. арк. 25,6. Наклад 100 прим. Зам. № 13/05.

Видавець:

Видавництво Державного закладу
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
пл. Гоголя, 1, м. Старобільськ, Луганська область, 92703
тел: 095-620-10- 20; e-mail: luguniv.info.edu@gmail.com
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3459 від 09.04.2009.

Виготівник:

ФОП Пронькіна Катерина Володимирівна
вул. Гушенка,14, м. Лисичанськ, Луганська обл., 93113
тел.:+38(095) 330-44-20, +38(067) 458-63-15

Іщенко Б.М., Крива Є.М., Фірсов О.І., Колесніков В.О. Приклади впровадження водневих технологій. *І-ша Всеукраїнська наук.-практ. інтернет-конф. «Сучасна наука: стан, проблеми, перспективи»*. Матеріали. м. Старобільськ, 14-15 квітня 2020 р. С. 125 – 127.

https://www.researchgate.net/publication/342787506_Ministerstvo_osviti_i_nauki_Ukraini_Derzavnij_zaklad_Luganskij_nacionalnij_universitet_imeni_Tarasa_Sevcenka

https://www.researchgate.net/publication/342397259_Programa_SUCHASNA_NAUKA_STAN_PROBLEMI_PERSPEKTIVI_14_04_2020_SUCASNA_NAUKA_STAN_PROBLEMI_PERSPEKTIVI_PROGRAMA_I_VSEUKRAINSKOI_NAUKOVO-PRAKTICNOI_KONFERENCII_m_Starobilsk_14-15_kvitna_2020_roku_DZ

https://kolesnikov.ucoz.com/load/prikladi_vprovadzhenja_vodnevikh_tekhnologij/1-1-0-232

https://researchworker.ucoz.ru/load/publikacii/prikladi_vprovadzhenja_vodnevikh_tekhnologij/3-1-0-349

https://www.researchgate.net/publication/343556033_Isenko_BM_Kriva_EM_Firsov_OI_Kolesnikov_VO_Prikladi_vprovadzenna_vodnevih_tekhnologij_I-sa_Vseukrainska_nauk-prakt_internet-konf_Sucasna_nauka_stan_problemi_perspektivi_Materiali_m_Starobilsk_14-15_kvi